

ALYSON RICHMAN

'Elegant en vloeiend geschreven,
dít moet je lezen!' – Jenna Blum,
auteur van *Het familieportret*

Een dame in Parijs

VANDER
X

ROMAN

Ook verschenen van Alyson Richman bij Xander Uitgevers

Mijn verloren vrouw (2014)

De celliste van Portofino (2015)

Alyson Richman

Een dame in Parijs

Uitgegeven door Xander Uitgevers BV
Hamerstraat 3, 1021 JT Amsterdam

www.xanderuitgevers.nl

Oorspronkelijke titel: *The Velvet Hours*
Oorspronkelijke uitgever: Berkley Books, Penguin Random
House LLC.

Vertaling: Nellie Keukelaar-van Rijsbergen

Omslagontwerp: Studio Marlies Visser

Omslagbeeld: Trevillion

Auteursfoto: Robert Presutti

Zetwerk: ZetSpiegel, Best

Copyright © 2016 Alyson Richman
Copyright © 2016 voor de Nederlandse taal:
Xander Uitgevers BV, Amsterdam

Eerste druk 2016

ISBN 978 94 0160 502 1 | NUR 302

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te traceren. Mocht u desondanks menen rechten te kunnen uitoefenen, dan kunt u contact opnemen met de uitgever. Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ter nagedachtenis aan mijn elegante grootmoeder,
Hortense Elaine Kleiman (1917-2016)
en
voor Charlotte, mijn mooie meisje

We schrijven om het leven tweemaal te proeven:
een keer in het moment en een keer in terugblik.

Anaïs Nin

Solange

Juni 1940
Parijs

Ik hoorde vliegtuigen. Hun geronk maakte me zenuwachtig. Alleen loeiende sirenes als waarschuwing voor een naderend bombardement waren erger. Ik beet op mijn lip en pakte vlug mijn tas.

Ik liep een laatste keer door de vertrekken van mijn grootmoeders appartement. Mijn vinger gleed over de randen van haar meubilair. Mijn ogen absorbeerden het beeld van haar geliefde porselein, het houtsnijwerk en tot slot het magnifieke portret boven de schoorsteenmantel. Het enige wat ik van mijn grootmoeder zou meenemen, was verborgen onder de kraag van mijn blouse. Ik voelde het op mijn huid en dat gaf me moed.

Ik had zo veel van mijn grootmoeder geleerd in die paar jaar dat ik haar kende. Ze had me voorgehouden dat als je iets aan je leven veranderde, je nooit sentimenteel moest zijn en altijd snel moest handelen. En dus wierp ik een laatste blik op haar kostbaarheden en reikte in mijn tas naar de sleutel.

Toen ik de zware deur achter me dichttrok, stak ik de sleutel in het slot. Mijn grootmoeders appartement en haar spullen werden achtergelaten, precies zoals ze had gevraagd. De woning was nu als een tombe verzegeld.

Mijn nieuwe leven begon op het moment dat ik de deur van dat appartement dichtdeed en ik mijn grootmoeders geheimen en persoonlijke schatten daar opsloot.

Het zou een volgend verborgen verhaal zijn in onze familie bestaande uit mensen die zichzelf opnieuw uitvonden en een andere naam aannamen, alchemisten en kenners van schoonheid en liefde.

Mijn vader, een apotheker, had tot zijn achttiende niet van het bestaan van zijn biologische moeder geweten. Toen had de vrouw met de vriendelijke stem die hem had opgevoed, hem een door mijn grootmoeder geschreven brief overhandigd.

‘Ik heb ooit iets beloofd,’ zei de vrouw van wie hij altijd gedacht had dat ze zijn moeder was. ‘En nu moet ik je de waarheid vertellen.’

De brief was geschreven op zwaar briefpapier met bovenaan een reliëfversiering van een gouden vlinder. Het retouradres was Square La Bruyère 2. Het was een onberispelijk handschrift. Een vulpen met zwarte inkt was in vloeiende lijnen en arabesken over het vel gegleden.

Lieve zoon, zo begon de brief. Tegen de tijd dat je dit leest, zul je achttien zijn. Het is nauwelijks te geloven dat ik je zo veel jaar geleden, toen ik zelf nog een kind was, heb gebaard. Het is belangrijk dat je weet dat ik besta. Wees maar niet bang, ik zal niet van je vragen om me maman te noemen. Die titel zal altijd aan madame Franeau toebehoren. Ik ga me niet verontschuldigen voor het feit dat ik niet bepaald een lichtend voorbeeld van moederlijke deugd ben geweest. Maar mocht je nieuwsgierig zijn, ik ben er en je mag gerust bij me op bezoek komen.

Haar handtekening was groot en zwierig. De naam zei hem helemaal niets. *Marthe de Florian.*

Hij vouwde de brief dicht, rechtte zijn rug en probeerde zijn

ongeloof te maskeren. Het was amper te bevatten dat de vrouw die tegenover hem zat geen familie van hem was. Ze hadden allebei kleine bruine ogen, een smalle mond en donker haar. Ze hadden een gevoelige spijsvertering en gaven de voorkeur aan boeken en hobby's boven een gesprek. Ze hielden van kleine dieren, honden, katten en vogels. Dat hij voor een opleiding tot apotheker had gekozen, sprak voor zich voor iedereen die hem als kleine jongen had gekend. Hij was altijd dol geweest op scheikunde: de erlenmeyers, het mengen van stoffen en de wetenschap dat bepaalde mengsels een helende werking hadden.

Madame Franeau probeerde onaangedaan te kijken toen ze met deze onverwachte onthulling kwam. Haar ogen waren vochtig en glazig toen ze hem de brief zag lezen, maar er viel geen enkele traan.

'Ik kon zelf geen kinderen krijgen,' zei ze uiteindelijk. Hij keek uit het raam. Uit zijn gelaatsuitdrukking viel niets op te maken, maar ze zag dat hij met zijn gedachten ver weg was.

'Ik kende haar van de eerste kleermakerij waar ze werkte. We waren beiden naaisters en onze dagen waren saai en somber. Ontelbare uren waren we bezig met het omzomen van pantalons en het aanpassen van mouwlengten. Ik was kort daarvoor met je vader getrouwd...' Ze struikelde over haar woorden. Het woord 'vader' bleef in haar keel steken alsof het, nadat het zo veel jaar de waarheid was geweest, opeens een leugen was. 'Ze was ongehuwd en had weinig inkomsten, en wij waren dolblij dat we een kind konden opvoeden. Haar enige voorwaarde was dat je de waarheid te weten zou komen als je volwassen werd.' Ze zweeg even en haalde diep adem.

'Ik zal me niet beledigd voelen als je haar wilt opzoeken. Ze is sinds die tijd veel veranderd. Ze is heel anders dan ik...'

Haar stem stierf weg. ‘Ze behoort tot een andere wereld. Het is moeilijk voor me om het uit te leggen.’

De daaropvolgende dagen keek hij naar de brief. Hij haalde hem uit zijn lade als hij niet zat te studeren en keek naar Marthes zwierige handschrift.

Pas na zijn laatste toelatingsexamens voor de apothekersopleiding besloot hij haar te schrijven.

Zijn briefpapier was minder zwaar, zijn handschrift minder mooi. Op een eenvoudig vel wit papier schreef hij:

Madame de Florian, ik wil graag aanstaande dinsdag om vier uur bij u op bezoek komen. Wilt u me laten weten of dat schikt? Zoals u weet, heb ik onlangs ontdekt dat ik ten onrechte de achternaam Franeau heb gevoerd. Ik sluit deze brief dan ook af met wat volgens madame Franeau mijn echte achternaam is.

Henri Beaugiron

Toen hij bij haar appartement aanbelde, deed er een dienstmeisje open dat hem binnen nodigde. Er hing een sterke bloemengeur en het stond er vol met verzamelingen en bijzondere voorwerpen uit verre landen. Al voordat ze verscheen, voelde hij zich slecht op zijn gemak. Te veel spullen. Te veel fluweel en satijn. Zijn ouderlijk huis was bescheiden: een slaapkamer met een houten bureau en boekenplanken. Een woonkamer met eenvoudige maar toch smaakvolle meubels. Een keuken met een warm fornuis.

Nu had hij het gevoel dat hij een geheim theater betrad, een plek waar hij duidelijk niet thuishoorde. Dikke gordijnen vielen als een waterval voor de hoge ramen, wat het lastig maakte om te zien of het buiten dag of nacht was. Zijn ademhaling ging steeds sneller terwijl hij op haar wachtte. Hij keek naar de

verzamelingen Aziatisch porselein op de planken en naar het grote portret van een mooie vrouw dat boven de schoorsteenmantel hing en met overdadige penseelstreken was geschilderd. Hij werd getroffen door het palet van sensuele kleuren, het gevoel van levendigheid en warmte. Hij wilde er net dichterbij naartoe lopen om het beter te bekijken, toen hij werd afgeleid door het geluid van ruisende zijde en afgemeten voetstappen op de parketvloer.

‘Henri,’ zei een stem. Daar, voor hem, stond Marthe, gekleed in een lichtroze japon en met een parelsnoer om haar hals.

Ze stonden een paar passen van elkaar verwijderd. Ze wierp een taxerende blik op hem, alsof hij een voorwerp was en ze bepaalde of ze dat wel of niet zou kopen.

‘Tjonge, je ziet er heel anders uit dan ik had gedacht!’ Ze lachte zacht. ‘Maar dat zal andersom ook wel zo zijn.’

Hij kon geen woord uitbrengen.

Als mijn berekeningen kloppen, moet ze bijna veertig zijn geweest toen mijn vader haar voor het eerst zag, al kan ik dat onmogelijk met zekerheid zeggen. Toen ik Marthe jaren later voor het eerst ontmoette, was het, gezien de leeftijd van mijn vader en mijzelf, onmogelijk dat ze zo oud was als ze beweerde te zijn. Maar dit was zeker niet de eerste stap in haar proces van zichzelf opnieuw uitvinden. Uiteindelijk zou ze me vertellen dat je niet in een gespreid bedje geboren hoeft te worden om een prachtig leven te hebben.

Ik ontmoette mijn grootmoeder voor het eerst eind 1938, toen ik net negentien was, een paar jaar voordat Europa zou smuilen onder de toorts van Hitler. Haar bestaan kwam als een complete verrassing voor me, als een verborgen hutkoffer die

opeens van zolder werd gehaald, werd opengemaakt en een vergeten schat onthulde.

Mijn vader bracht zijn tijd voornamelijk door in zijn kleine apotheek aan Rue Jacob. Sinds de dood van mijn moeder zocht hij verwoed naar manieren om mij, zijn enige dochter, bezig te houden. Ik was vijf maanden daarvoor van school gegaan en vulde mijn dagen met dromen over avonturen en het opschrijven van zelfbedachte verhalen en toneelstukken.

We stoorden ons aan elkaar en mijn rusteloosheid maakte het alleen nog maar erger. Als hij 's avonds thuiskwam van zijn werk, wilde hij alleen zijn terwijl ik juist gezelschap wilde. Ons appartement was donker, de verf bladderde en de meubels waren functioneel. Mijn moeders nalatenschap bestond uit haar boeken, die op de planken stonden. Telkens als ik een in leer gebonden exemplaar van zijn rustplek haalde, deed dat pijn en het rouwen voelde als een open wond.

Toen ik op een avond klaagde over het gebrek aan opwinning in mijn leven, leek hij de wanhoop nabij.

'Het spijt me dat ik niet gezelliger ben.' De wrevel klonk door in zijn stem en hij was duidelijk niet voorbereid op de beproevingen van in zijn eentje een dochter opvoeden.

Een tijdje zaten we zwijgend tegenover elkaar, zijn blik gericht op de vele boekenplanken, waarna hij me uiteindelijk aankeek. Aanvankelijk meende ik dat hij aan mijn moeder dacht: de vrouw die zijn huis schoon had gehouden, zijn maaltijden had gekookt en mijn liefde voor boeken had gevoed. Toen gebeurde er echter iets onverwachts.

Er kwam een andere blik in de ogen van mijn vader te liggen. Het was alsof hij in zijn apotheek in een geheime kast op een elixir was gestuit en dacht dat dit tonicum de verveling die me plaagde weleens voor een deel zou kunnen wegnemen.

‘Ik ken iemand die je wellicht interessant zult vinden... Misschien brengt ze je zelfs op ideeën voor je schrijfsels. Het is lang geleden dat ik haar heb gezien, maar ik zal haar schrijven en vragen of je bij haar op bezoek mag komen.’

Drie dagen later kwam hij met een brief in zijn hand mijn slaapkamer binnen.

‘Morgen gaan we op visite bij iemand van wie je niet zult geloven dat ze familie van me is, maar toch is het zo,’ zei hij, alsof hij het zelf ook onwaarschijnlijk vond.

‘Wie dan?’ vroeg ik verbaasd.

‘Je zult eindelijk de vrouw ontmoeten die me op de wereld heeft gezet: Marthe de Florian.’

De volgende dag, na de lunch, vertrokken we naar Square La Bruyère in het negende arrondissement van Parijs, waar het appartement van madame de Florian lag. Onderweg vertelde hij me dat hij haar alleen zag als de vrouw die hem op de wereld had gezet en dat ze het grootste deel van zijn leven van elkaar vervreemd waren geweest.

‘Het enige wat we delen is haar oorspronkelijke achternaam,’ vertelde hij me hoofdschuddend, ‘en zelfs die heeft ze in de loop der tijd veranderd.’

‘Weet ze van mijn bestaan?’ vroeg ik.

‘Ja. Voor ons trouwen ben ik met je moeder bij haar op bezoek geweest en later nog eens om te vertellen dat we een kind zouden krijgen. Als je haar ontmoet, zul je merken dat madame de Florian amper belangstelling heeft voor huwelijken of geboorten...’

Ik trok mijn wenkbrauwen op. ‘Waar is ze dan wel in geïnteresseerd?’

‘Dingen die ik saai vind... Haar eigen comfort en genot...’

Haar schoonheid... Haar overtuiging dat ze boven de banaliteit van deze wereld verheven is.'

We waren er bijna.

'Ze is een soort actrice, dus kijk uit,' waarschuwde hij. 'Ze houdt ervan om publiek te hebben.' Hij zweeg even en keek me aan. Ik droeg mijn mooiste kleren: een marineblauwe hoed en wollen jas, en een jurk die van mijn moeder was geweest en die ik voor de gelegenheid had ingenomen.

'Ze zal je heel aardig vinden, Solange. Je bent mooi genoeg om tussen haar spullen te passen.'

'U hebt haar al jaren niet gezien,' zei ik tegen mijn vader. 'Hoe weet u of alles nog even mooi is?'

'Dat weet ik niet... Maar ik vermoed dat ze zichzelf goed geconserveerd heeft, dat ligt namelijk in haar aard.'

Ik denk dat we allebei verbaasd waren toen we aan elkaar werden voorgesteld. Ik had in elk geval niet verwacht om begroet te worden door een vrouw die zo zorgvuldig gekleed was, met make-up die camoufleerde dat ze boven de zestig was en om haar hals een prachtig parelcollier.

Volgens mij was zij ook enigszins verbaasd, want mijn gezicht vertoonde duidelijk gelijkenis met dat van haar, ook al was het jaren jonger. Ik had dezelfde lichte huid en blauwgrijze ogen, de lange hals en rechte neus.

Mijn vader stelde ons bedaard aan elkaar voor. Aan hoe hij in de gang stond, zag je duidelijk dat het appartement hem op zijn zenuwen werkte en dat hij weinig zin had om nog langer in haar gezelschap te blijven.

Hij weigerde haar *maman* te noemen of haar aan mij voor te stellen als *grand-maman*.

'Madame de Florian,' zei hij zeer formeel. 'Mag ik u voorstellen aan mijn dochter, Solange?'

Ze leek blij met onze komst. Ze nam niet de moeite om mijn vader erop aan te spreken dat hij bijna twintig jaar niet op bezoek was geweest. Later zou ik erachter komen dat ze anders tegen tijd aankeek dan de meeste mensen. Voor haar ging het niet om minuten die verstreken, maar om momenten die gedeeld werden.

‘Leuk je te ontmoeten,’ zei ze tegen me, en ze stak haar lange witte hand naar me uit. ‘Blijven jullie allebei? Ik zal Giselle vragen om thee voor ons te zetten.’

‘Ik kan niet blijven, ik moet werken,’ gebruikte mijn vader als smoes. ‘Maar Solange blijft wel, als dat uitkomt.’ Hij wierp een blik op mij en keek toen weer naar deze lange vrouw die geen familie van hem leek te zijn. ‘Sinds het overlijden van haar moeder is ze rusteloos... Ze is net klaar met school en heeft me verteld dat ze toneelstukken wil schrijven, misschien zelfs een roman... Dus ik dacht dat u haar misschien wat verhalen zou kunnen vertellen terwijl ik in de apotheek ben.’

‘Maar natuurlijk, Henri,’ zei ze, waarbij ze haar hand uitstak om mijn arm aan te raken. ‘Ik heb het tegenwoordig niet meer zo druk en ik zou het fijn vinden om in de middag gezelschap te hebben van een mooie jongedame.’

Ik stond daar maar, vond haar intrigerend. Haar stem was melodieus. Haar ogen vol leven.

‘Giselle, neem haar hoed en mantel eens aan.’ Mijn wollen jas en vilten hoed werden aan het al wat oudere dienstmeisje in de zwarte jurk met witte schort gegeven.

‘Ik kom haar om zes uur ophalen,’ zei mijn vader.

Toen ging hij weg en ik werd verder mee naar binnen genomen.

De salon, met het grote portret dat het vertrek domineerde, staat in mijn geheugen gegrift. Ze was het ongetwijfeld zelf, afgebeeld met een tornado van penseelstreken. Om haar hals

had ze dezelfde ketting die ze nu ook droeg, een glinsterend, volmaakt parelsnoer.

Ze zag me eerst naar het schilderij kijken en daarna naar het parelsnoer om haar hals.

‘Ik heb nog nooit zo veel mooie dingen bij elkaar gezien,’ fluisterde ik.

‘Dank je,’ antwoordde ze blij. Ze ging in een van de fluwelen fauteuils zitten, alsof het haar troon was.

Ik denk dat ze mijn verlangen aanvoelde om alles om ons heen in de salon goed te observeren, ook al probeerde ik me in te houden en niet te staren. De porseleinverzamelingen. De vele kunstvoorwerpen. Het schilderij boven de schoorsteenmantel. Zelfs haar parelketting.

Het schilderij vond ik het indrukwekkendst. Ik kon mijn ogen er niet van afhouden.

‘Wie heeft het geschilderd?’ vroeg ik, wijzend naar het portret. Het lichaam, dat met geweldige, artistieke uitbundigheid was afgebeeld, leek stroomstoten door het vertrek te zenden.

‘Wie de schilder is?’ Ze was verbijsterd. ‘Je moet niet naar de schilder vragen.’

‘Niet?’ antwoordde ik perplex.

Ze gebaarde dat ik moest gaan zitten.

Haar oogleden knipperden en ze raakte haar halsnoer aan. De sluiting, een kleine groene vlinder met vleugels van smaragd, gleeed naar voren.

‘Nee, je moet vragen naar het verhaal erachter. Alles van waarde heeft een verhaal, Solange.’

Haar vingers streken zacht langs de vlinder. Ik was nog nooit in gezelschap geweest van iemand die me met een eenvoudig handgebaar zo kon boeien.

‘Je intrigeert me, Solange. Ik weet dat we elkaar nog maar

net kennen, maar ik denk dat je een jonge vrouw bent die niet zo gauw gechoqueerd zal zijn door de waarheid van een andere vrouw.'

Ik keek haar recht aan en weer viel me de kleur van haar ogen op. Ze had dezelfde oogkleur als ik.

'Laten we iets afspreken,' zei ze. 'Dat doen de keurigste mensen altijd. Je komt één keer per week bij me langs en dan zal ik je vertellen hoe het komt dat ik, een meisje dat in de donkere stegen van Montmartre is geboren, veilig in dit appartement zit. Dat relaas is niet geschikt voor preutse of teerhartige mensen. Als je dat wilt, zal ik je het verhaal van het schilderij vertellen en ook dat van mijn parels en al het andere dat er in mijn leven is voorgevallen.'

Nadat ze dat aanbod had gedaan, verscheen er een mooie, merkwaardige glimlach op haar gezicht. Het ging open als een waaier.

I

Marthe Parijs 1888

Het eerste wat haar opviel toen hij die middag de deur opendeed, was de onmiskenbare bloemengeur. Die was bedwelmend en trok haar verder het appartement in.

Hij nam zijn hoed af en legde die op het tafeltje bij de deur. 'Viooltjes.' Ze keek hem stralend aan.

Hij was blij dat ze zijn gebaar had bemerkt. Hij voelde haar lichaam tegen het zijne en zijn vingers gleden voorbij de kromming van haar rug om haar strakke taille vast te pakken. 'Ik heb ze vanmorgen besteld. Het heeft me een klein fortuin gekost. Er is me verteld dat uit Parma geïmporteerde viooltjes het best zijn.'

Ze slaakte een gillette van geluk en het geluid van haar blijdschap spoelde als een lading gouden licht over hem heen.

Hij had veel moeite gedaan om het appartement aan het elegante Square La Bruyère in te richten. Rechts van haar was een grote vergulde spiegel met een marmeren tafeltje. Twee kalebasvormige Chinese porseleinen vazen met perzikbloesemglazuur en een hoge cloisonné vaas stonden in het midden. Toen ze verder het vertrek in liep, zag ze openslaande deuren naar een kleine salon met wanden die bekleed waren met zachtblau-

we zijde. Er stonden een smalle tweezitsbank met gecanneleerde poten en twee grote Bergères met kussens die eruitzagen als broedende duiven. Op de schoorsteenmantel van gegraveerd marmer zag ze nog bloemen. Vormbomen gemaakt van orchideeën, klimop en mos. Het was een appartement in fletse kleuren, zodat de bos van een vrouw goed zou uitkomen. Een gewelf dat gemaakt was voor fluisteringen en liefkozingen.

‘Ik wilde dat je aan Venetië zou denken,’ zei hij. Ze keek om zich heen en zag de zware gordijnen voor de hoge ramen, geweven in zilver, roze en nijlgroen.

‘De stad waar ik opnieuw geboren ben,’ fluisterde ze in zijn oor. Hun reis samen was haar eerste keer in het buitenland geweest en de herinnering raakte haar nog steeds.

‘Inderdaad.’ Hij knikte terwijl zijn hand over haar blote arm gleed.

Hij had haar meegenomen naar een kamer vlak bij de Accademia, waar de lucht doortrokken was van de geur van blauwe regen en het water buiten de kleur van jade had. Ze hadden gearmd over de houten brug gelopen en ook over tientallen stenen bruggen.

’s Avonds had hij de rode zijden spreid van het hoge bed met gedraaide poten af getrokken en had hij zich verwonderd over haar schoonheid. Ze sloot haar ogen en haar vroegere leven leek weg te glijden.

De volgende middag nam hij haar mee naar Caffè Florian op het San Marcoplein, een van de oudste en beroemdste cafés in Europa. Een plek waar de mooiste en hipste mensen zich vertoonden.

‘Mathilde Beaugiron.’ Hij sprak haar naam uit alsof het een dessert was waar hij niet van hield. ‘Die naam... is niet goed. Die past niet bij je.’

Ze stak haar kin in de lucht en keek hem recht aan.

‘Je hebt een schuilnaam nodig.’

Ze antwoordde niet. Ze zou hem het genoeg gunnen een andere naam voor haar te bedenken. In de korte stilte bracht ze haar dampende kop chocolademelk naar haar lippen.

Hij keek om zich heen in het café, naar de wanden met geschilderde figuren, spiegels en bronzen lampen, en keek haar toen weer aan.

‘Marthe de Florian.’ Hij stak een vinger naar haar uit en legde die onder haar kin terwijl hij dat zei. ‘Dat is de ideale naam voor je.’

Ze krulde haar lippen tot een glimlach. Het café was luxueus en smaakvol ingericht. Het deed haar deugd dat Charles die naam bij haar vond passen.

‘Vind je het een mooie naam?’ vroeg hij.

‘Jazeker,’ antwoordde ze. ‘Wie had dat kunnen denken, dat het zo gemakkelijk zou zijn om mijn naam te verliezen en onder een nieuwe naam opnieuw te beginnen?’

Hij leunde achterover in het dikke pluche van de muurbank en pakte zijn pijp, waarvan de pijpenkop zo kunstig was uitgesneden dat die de vorm had van een adelaarsklauw die een ei vasthield. Ze keek toe hoe hij het mondstuk tussen zijn lippen stak en de pot behendig aanstak. Zijn gebaren waren elegant en zelfverzekerd. Ze observeerde hem, een student die stilzwijgend werd opgeleid. Hij sloot zijn ogen even en er werd een blauwe rookpluim de lucht in geblazen. Ze zag hoe haar nieuwe naam, in combinatie met de tabak, hem voldoening schonk.

Vanaf het moment dat ze afstand deed van haar oorspronkelijke naam, Mathilde, werd ze overvallen door een heerlijk gevoel van gewichtloosheid. De naam Marthe de Florian riep een

beeld op van schoonheid en onbegrensde mogelijkheden. Ze voelde zich vrij.

In Venetië dompelden ze zich onder in illusies. Ze baadden in een badkuip zo diep als een Romeinse tombe. Ze aten voedsel dat naar de zee smaakte en dronken wijn uit glazen die de kleur van amethyst en goud hadden.

Ze verwelkomde haar nieuwe naam en het vooruitzicht op een nieuw leven. Wat zou het heerlijk zijn om de kans te krijgen haar verleden en de herinneringen aan haar jeugd met de donkere, krappe kamers uit te wissen. Ze zou net als een kunstenaar een penseel in witte grondverf dopen en over het doek van haar eerdere bestaan heen schilderen. Haar moeder met haar vermoeide gezicht en grauwe ogen. De manden met kleren van andere mensen die gewassen moesten worden. Het enige raam dat uitkeek op een steeg vol kapotte meubels en vuilnis.

Voor haar geen koude kamers meer, of lege voorraadkasten of huurbazen die met uitzetting dreigden. Ze zou nooit meer jurken hoeven dragen die versteld moesten worden of schoenen die doorweekt raakten in de regen. Ze zou zich alleen nog maar met plezierige zaken bezighouden en anderen genot schenken. Ze zou een prachtig leven lijden, net als die andere vrouwen van wie ze wist dat die zich door rijke weldoeners lieten onderhouden, vrouwen die geheim werden gehouden en zo weelderig waren als verborgen juwelen.

Ze draaide haar gezicht naar Charles toe en knipperde met haar wimpers toen ze met haar hand langs zijn wang streek. Door de sluier van de rook van zijn pijp heen, zag ze zijn ogen stralen als ze hem aanraakte. Ze zouden een regeling treffen. Hij zou haar onderhouden. Dat zag ze aan zijn ge-

laatsuitdrukking en ze legde zijn glimlach uit als een bevestiging.

Ze waren samen met de trein van Venetië naar Parijs terugge-reisd, in een privécoupe met donkere mahoniehouten betimmering. Overdag keek ze naar buiten en zag ze dorpen van steen, stukken landbouwgrond met geel raapzaad en hopen door de zon gebleekte tarwe. 's Avonds kleedden ze zich om voor het diner en dronken ze champagne uit hoge glazen, terwijl de wielen van de locomotief onder hun fluwelen stoelen dreunden.

Ze zag hem naar haar spiegelbeeld kijken, dat in de ramen van de restauratiewagon, waarvan de dikke rode gordijnen opzij waren geschoven, werd gereflecteerd. Er was nu geen schilderachtig landschap, zoals 's middags, dat wedijverde met haar gezicht, want buiten was het aardedonker. Ze wilde van haar champagne nippen en haar taps toelopende vingers reikten naar de steel van het glas. Toen haar lippen de rand raakten, zag ze zijn glimlach in de ruit.

Ze had een gemaakte, maar doelbewuste manier van bewegen. Ze wist pas sinds kort hoe ze haar bestek moest vasthouden om te voorkomen dat haar mes en vork tijdens het eten over het porselein krasten.

Maar ook al voor die tijd beheerste ze de kunst van het creëren van haar verschijning. Ze droeg overdag elegante, mooie kleren en kleedde zich 's avonds om voor het moment dat hij haar in hun coupé helemaal voor zich alleen had.

Om haar schouders had ze de zwartfluwelen cape met roze satijnen bies geslagen, die hij voor haar had gekocht in een winkel vlak bij het San Marcoplein. Ze wist al hoe die zou losraken. Ze zou haar haarspelden pas uit haar kapsel trekken

nadat de bediende hun bed had opgemaakt. Ze zou voor hem gaan staan en de lagen stuk voor stuk wegnemen. De faille japon. De onderjurk. Het korset en kamizootje. De onderrok. De kousenband met de wirwar van linten en kant. Ze zou de zilveren kammen verwijderen, die hij haar had gegeven bij hun eerste ontmoeting, en zou die als Flora van Titiaan door haar roodbruine haar halen. Ze zou zich naar hem omdraaien en hem de knopen laten losmaken en veters laten lostrekken tot ze niets meer aanhad.

Dit zou ze hem laten zien: haar zachte ledematen en haar tepels die ze met rouge lichtroze had gemaakt. Ze zou toestaan dat hij haar borsten omvatte en dat zijn vingers haar taille vastpakten. Ze zou zijn bloem zijn, die zou opengaan en nat zou zijn als hij haar aanraakte.

Ze was vierentwintig en bedreven op het gebied van liefde en aanraking. Hij was degene die haar over mooie dingen leerde. Over de poëzie van ruimte, de behoefte aan stilte tijdens het praten. De behoefte aan kleur na een moment van duisternis of het contrast van wit porselein en witte lakens als men zich wilde uitleven.

Hij was de enige die haar orchideeën had gestuurd toen ze in het theater optrad. Vijf volmaakte takken. Op het bijbehorende kaartje had hij geschreven:

Je schoonheid is uniek. Je houdt de sterren in je ogen, de maan vlak onder je huid.

Charles

PS Ik ben de man die vanavond met de zesde orchideeëntak voor het theater zal staan, voor het geval je na afloop een glas champagne met me wilt drinken.